

Sámediggepresideanttaid oktasaš preassadieđáhus

Helsset skábmamánu 16. b. 2005

Sámediggepresideanttain stuorra vuordámušat Helssegis

Suoma, Ruota ja Norgga beale Sámedikkepresideanttain leat stuorra vuordámušat áššedovdijoavkku evttohussii Davviriikkaid Sámekonvenšuvdnan. - Davviriikkat fertejit leat njunnožis eamiálbmotvuoigatvuođaid dohkkeheamis ja ovddideamis, deattuhit presideanttat. Davviriikkaid sámekonvešuvdna ferte mannat viidáseappot go ILO-konvenšuvnna nr. 19 uhcimusstándárda.

Suomas beale Sámediggepresideanta ja Sámi Parlamentáralaš Ráđi presideanta, Pekka Aikio, dajai sáhkavuorustis go konvenšuvdna geigejuvvui. – Konvenšuvnna lea áššedovdijoavku ráhkkanahhtán ja dat lea ráhkadan konvenšuvdnaevttohusa, mas lea dievaslaš juridihkalaš vuođđu. Juohke čuokkis evttohusas lea bures dárkkuhuvvon. Nu go mu dovddan dáid láhkadovdiid, de sáhtán maiddái dadjat ahte juohke sátni evttohusas lea dárkkuhuvvon. Teavstta vuođđun lea maŋimus ovdáneapmi riikkaidgaskasaš ja riikkalaš lánkaaddimis.

-Sámedikkat ja ministarat leat ovttasráđiid nammadan áššedovdijoavkku ja danne dat leat vihkkehalla árvoštallamiiddiset ja evttohusaideaset sámi ja našunála beroštusaid gaskkas. Danne lea evttohus gaskaneassoahpamuš ja min mielas gal livččii evttohus berren mannat guhkkelebbui mángga suorggis, dadjá Ruota beale Sámediggepresideanta, Lars-Andreas Baer.

Dat Áššedovdijoavku, maid Suoma, Norgga ja Ruota ráđđehusat ovttasráđiid dáid riikkaid sámedikkiiguin lea nammada, lea rahčan bures sámekonvenšuvnnain. Dat prinsihppa, mii dál lea olahuvvon, ahte lea dássitvuohta beliid gaskkas, mearkkaša ahte ráđđehusat ja daid ámmátolbmot eai sáhte šat máhccat dasa ahte mearridit eará go dan mii boahťa ovdan konvešuvnnas. Proseassa galgá maiddái boahťeáiggis leat sámiid ja ráđđehusaid oktasaš mearrádus.

Norgga beale Sámediggepresideanta, Aili Keskitalo, deattuha ahte lea duhtadeaddjin go dákkár nana fágalaš gelbbolašvuohta lea leamaš čoahtis Áššedovdijoavkkus. - Dat ahte Áššedovdijoavku dál geige ovttajienalaš evttohusa, čájeha ahte bohtosis lea nana fágalaš vuođđu ja čatnaseapmi. Mii háliidit seammás giitit Áššedovdijoavkku rahčamuša ovddas dán viiddes ja dehálaš barggus, dadjá Keskitalo.

Sámedikkat áigot geavahit áiggi dás dohko guorahallat evttohusa iešguđet beliid. - Mii eaktudit ahte iešguđet stáhtat meannudit ášši johtilit ja duođas dakkár gulaskuddamiin, mii čuovvu davviriikkaid geavada konvenšuvnnaid soahpamuša oktavuodas ja ahte Sámedikkat árijalaččat oassálastet dán prosessii. Dát mearkkaša ahte Sámedikkat ja stáhtat vuos sohpet konvenšuvdnaevttohusa, mii dasto sáddejuvvo gulaskuddamii, ovdalgo dat sáddejuvvo ruovttoluotta ministariidda, geat sáhttet čállit vuollái maŋŋá go leat soahpan sámediggepresideanttaiguin. Dasto sáddejuvvo ášši parlameanttaide, lea sámediggepresideanttaid loahppajurdda.

-Mii áigut dieđusge váikkuhit posiitiivalaččat dasa, loahpahit sámediggepresideanttat.

Sametingspresidentenes felles pressemelding

Helsinki 16 November 2005

Sametingspresidentene med store forventninger i Helsinki

Sametingspresidentene i Finland, Norge og Sverige har store forventninger til ekspertgruppets forslag til Nordisk Samekonvention. -De nordiske landene må ligge i front i anerkjennelsen av urfolks rettigheter, understreker presidentene. En nordisk samekonvensjon må gå videre enn minstestandardene i ILO-konvensjon nr. 169.

Sametingspresidenten i Finland og president i Samisk Parlamentarisk Råd, Pekka Aikio, sa i sitt innlegg under overlevering av konvensjonen: -Konventionen har beretts av en ekspertgruppe, som utarbeidet ett konventionsforslag helt och hållet på juridiska grunder. Varje punkt i förslaget är väl övervägt. Jag kunde med kännedom om de lagkunniga till och med säga att varje ord i den förslagna texten är övervägd. Texten grundar sig på den senaste utvecklingen inom internationell och nationell lagstiftning.

-Ekspertgruppen ble utnevnt av Sametingene og ministrene i felleskap og har derfor avveid sine vurderinger og forslag mellom samiske og nasjonale interesser. Forslaget baserer derfor preg av å være et kompromiss og vi skulle gjerne ha sett at det hadde gått lenger på en rekke områder, sier Sametingspresidenten i Sverige, Lars-Anders Baer.

Samekonventionen beredes mycket väl av expertgruppen, som Finlands, Norges och Sveriges regeringar tillsatte tillsammans med dessa länders sameting. Med den princip man nu uppnått, om jämställdhet mellan parterna, finns det ingen återvändo till att regeringarna och deras tjänstemän sinsemellan skulle besluta över konventionens fortsatta beredning eller innehåll. Processen ska även i framtiden vara samernas och regeringarnas gemensamma och gemensamt beslutna.

Sametingspresident i Norge, Aili Keskitalo, understreker at det har vært betryggende at en så god faglig kompetanse har vært samlet i Ekspertgruppen. - At Ekspertgruppen nå legger frem et enstemmig forslag viser at resultatet er godt faglig fundert og forankret. Vi vil samtidig takke Ekspertgruppens for innsatsen i dette omfattende og viktige arbeidet, sier Keskitalo.

Sametingspresidentene vil benytte tiden fremover til å sette seg inn i de ulike sider av forslaget.

-Vi forutsetter at saken får en rask og seriøs behandling videre i de ulike stater med en høringsrunde i samsvar med nordisk praksis for konvensjonsinngåelse og at Sametingene aktivt deltar i denne prosessen. Dette tilsier at Sametingene og statene først blir enige om konvensjonsforslaget og at det deretter sendes ut på høring, før det sendes tilbake til ministrene som kan underskrive etter å ha kommet til enighet med sametingspresidentene. Deretter oversendes saken parlamentene, konkluderer sametingspresidentene.

-Vi vil selvsagt bidra konstruktivt til dette, avslutter sametingspresidentene.

Gulahallanolbmot/Kontaktpersoner:

Kati Eriksen	+358 50 3641 386
Gro Dikkanen	+47 90 639 818
Ulla Barruk-Sunna	+46 70 232 4743